

KAUSIKONSERTTI I

Welcome, Rumon!

OULU
SINFONIA

To 13.1.2022 klo 19.00

 YouTube @ Oulu Sinfonia

Rumon Gamba kapellimestari

Ohjelma

Rumon Gamba kapellimestari
Oulu Sinfonia

Edward Elgar (1857–1934):

Cockaigne Overture, op. 40
”In London Town” (1901)

Ralph Vaughan Williams (1872–1958):

Sinfonia nro 2, ”Lontoo” (1914–1936)

1. Lento – Allegro risoluto
2. Lento
3. Scherzo (Nocturne)
4. Finale. Andante con moto – Maestoso alla marcia –
Lento – Epilogue

Kesto noin 1 h 15 min, ei väliaikaa

Soiva Lontoo

Sana *Cockaigne* ei tarkoita sitä, mitä te ajattelette (kokaiinia), vaan viittaa myyttiseen maahan, utopiaan. Termiä ei ole pystytty paikallistamaan, mutta sillä on juuria muinaisessa latinassa, keskiaikaisessa ranskassa ja Belgian alueella. 1300-luvulla muistiin merkityssä irlantilaisessa *Kildare-runoelmassa* se mainitaan muodossa *Cocaygne*. Samalla vuosiadalla paikkaa kutsuttiin Italiassa nimellä *Paese della Cuccagna*, ja tästä on nimen alkuperä jäljitetty makeaa kakkua tarkoittavaan sanaan. 1820-luvulla siitä tuli humoristinen pilkkanimi Lontoolle, joka myös Cockney-väestöstä tunnettiin. Cockney puolestaan tulee mahdottomasta ajatuksesta eli kukon munasta, ja tämä pilkkatermi tarjoitti erityisesti Itä-Lontoossa asuvia ihmisiä.

Myyttinen maa *Cockaigne* on parodia paratiisista. Mässäily, juopottelu ja irstailu ovat siellä arvostettuja asioita. Paistetut porsaas kävelevät kadulla, sää on aina lämmin ja aurinkoinen, viina virtaa maksutta ja kaikki ovat valmiita koko ajan seksiin. 1800-luvulla Lontoo oli niin suuri kaupunki, että siveiden maaseudun ihmisten silmissä sen elämä oli kuin suoraa *Cockaignesta*.

Vaimon rohkaisema menestyjä

Edvard Elgar oli Worcesterissa toimivan pianovirittäjän seitsemästä lapsesta neljäs. Perhe oli katolinen eikä kovin varakas, mutta tuleva säveltäjä sai jo kotoaan opetusta pianon- ja urkujensoitossa. Elgar, joka lyötiin myöhemmin ritariksi ansioistaan, oli

säveltäjänä itseoppinut ja monin tavoin alemmuudentuntoinen, ja siksi pelkäsi Lontoon akateemisia musiikkipirejä. Vasta mentyään 32-vuotiaana naimisiin itseään kahdeksan vuotta vanhemman upseerin tyttären kanssa hän vaimonsa yllyttämänä rohkaistui muuttamaan Lontooseen. Kaupungin vilkas kulttuuri- ja ravintolaelämä ihastutti säveltäjää, jonka oli vaikea saada jalansijaa omalle musiikilleen.

Koko 1890-luvun Elgar sävelsi kuoro-musiikkia ja pikkukappaleita, mutta lopulta häntäkin lykästi 42-vuotiaana, kun hänen orkesteriteoksensa *Enigma-muunnelmat* sai ensiesityksensä Lontoossa. Edelleen suurta suosiota nauttiva teos räjäytti Elgarin kaikkien tietoisuuteen ja tuotti nopeasti uuden tilauksen orkesterisävellykseksi. Tämä teos sai nimekseen *Cockaigne*. Se on iloinen konsertin aloitusnumero, jossa säveltäjä on lopullisesti toipunut Lontoo-kompleksistaan ja maalaa kaupungista hilpeästi sen pilkkanimeä muistuttavan riemuiliterin. Teos kuultiin kesäkuussa 1901 Lontoon Queen's Hallissa ja se on siitä lähtien kuulunut orkestereiden ohjelmistoon.

Syvästi englantilaista

Ralf Vaughan Williams kasvoi varakkaassa perheessä ja sai hyvän kasvatuksen, johon myös musiikki kuului. 18-vuotiaana hän pääsi Kuninkaalliseen musiikkiakatemiaan, ja siitä lähtien

” Teos alkaa Westminsterin kellojen eli Big Benin melodialla, jonka soittaa harppu.

Lontoo oli hänen kotikaupunkinsa. Hän opiskeli myös Ranskassa mm. **Maurice Ravelin** johdolla, ja hänen suurimmaksi ansiokseen onkin sanottu saksalaisten vaikutteiden välttämisen musiikissa. Koska Vaughan Williams myös rakasti englantilaista kansanmusiikkia, hänen sävellyksiään on pidetty ensimmäisinä erityisen englantilaisina 1800-luvun saksalaisen valtavirran jälkeen.

Hitaasti hioutuva sinfonia

Useimmat lisänimet tai otsikot, joilla sävellykset tunnetaan, ovat kustantajan tai myöhempien aikojen keksintöä. Tilanne on päinvastainen englantilaisen Vaughan Williamsin sinfonian numero kaksi kohdalla. Säveltäjä antoi sille nimeksi *Lontoo-sinfonia, A London Symphony*, eikä pitänyt ajatuksesta, että sitä kutsuttiin järjestysnumerolla. Sävellys valmistui vuonna 1914, mutta alkuperäinen käsikirjoitus katosi ensiesityksen jälkeen mystisesti. Vaughan Williams korjaili teostaan useaan otteeseen, ja yksi versio kuultiin vuonna 1920, toinen 1933 ja lopulta se julkaistiin 1936.

Asiaa tutkineiden mukaan muokkauksessa tapahtunut muutos siirsi sinfonian **Mahlerin** maailmasta **Sibeliuksen**

maailmaan. Tällä viitataan siihen Sibeliuksen ajatukseen, että jokainen sinfonia on oma maailmansa, kun taas Mahler halusi sisällyttää jokaiseen sinfoniaansa koko maailman. Tiivis ja yhtenäinen oma kokonaisuutensa oli se, mihin Vaughan Williams sinfoniaansa hioi.

Vaikka teoksella on Lontooseen viittava nimi, säveltäjä kielsi aluksi sen sisältävän minkäänlaista ohjelmaa. Moni on kuullut siinä Lontoon ääniä, ja suostuipa säveltäjä lopulta 1920-luvulla antamaan haastattelussa kuvauksen teoksen konkreettisista paikoista.

Sävelletty Lontoo

Teos alkaa Westminsterin kellojen eli Big Benin melodialla, jonka soittaa harppu. Sen jälkeen käynnistyy kolmen fortin nopea jakso kuvaa Hampstead Heathin valtavaa nummimaista puistoa elokuisena pyhäpäivänä. Hidas osa soi hyvin hiljaa (ppp) ja jouset soittavat vaimennettuina. Säveltäjä sanoi osan kuvaavan Camdenissa sijaitsevaa Bloomsbury Square -puistoa marraskuussa. Yösoitoksi nimetyssä kolmannessa osassa säveltäjä kuvittelee seisovansa Thamesin rannalla Westminsterin puolella ja kuulevansa The Strandin hotellikadun äänet yhdestä suunnasta ja vilkkaan The New Cutin äänet toisesta. Marssihenkinen viimeinen osa kertoo aiempia teemoja, muiden muassa Westminsterin kellot, ja saa peräänsä Epilogin, jossa suurkaupungin valot ja äänet vähitellen sammuvat. ♡

Rumon Gamba kapellimestari

Oulu Sinfonian ylikapellimestari **Rumon Gamba** tuntee Pohjoismaat. Hän on toiminut ruotsalaisen Norlannin oopperan, Tanskan Aalborgin sinfoniaorkesterin ja Islannin sinfoniaorkesterin ylikapellimestarina. Oulu Sinfonian kapellimestarina hän on vieraillut jo useamman kerran ennen tämän vuoden alussa käynnistynyttä ylikapellimestarikauttaan.

Musiikkiopintonsa Gamba aloitti Durhamin yliopistossa Koillis-Englannissa ja jatkoi kapellimestariopintoihin Lontoon Kuninkaalliseen musiikkiakatemiaan. Kapellimestariuransa hän aloitti vuonna 1998 BBC:n filharmonisessa orkesterissa aluksi assistenttina ja sittemmin kapellimestarikumppanina aina vuoteen 2002. Eksoottiselta vaikuttavasta nimestään huolimatta Gamba on pesunkestävä britti, mutta eurooppalaisella twistillä. Sukunimi juontaa juurensa Italiaan, hänen suvussa on italialaista, espanjalaista ja ranskalaista verta. Etunimi puolestaan on vanha kelttiläinen nimi Cornwallin seudulta.

Ooppera- ja nykymusiikkikapellimestarina arvostettu Rumon Gamba on johtanut merkittäviä esi-iltoja ja kantaesityksiä kuten **Nico Muhlyn** *Two Boys* -oopperan (2011) Englannin Kansallisoopperassa ja **Brett Deanin** alttoviulukonserton BBC:n sinfoniaorkesterin kanssa (2005). Hänen johdolla on soitettiin myös **Jean Sibeliuksen** viidennen sinfonian alkuperäisversion Australian ensiesitys. Gamba vierailee säännöllisesti BBC:n orkestereiden kapellimestarina, ja on siten myös Proms-festivaalin vakiovierailija. Rumon Gamba on tehnyt useita äänitteitä Chandos-levymerkille, jonka taiteilijoihin hän kuuluu. Klassisen orkesterikirjallisuuden lisäksi hän on tehnyt lukuisia elokuvamusiikkiäänitteitä. ♡

OULU SINFONIAN MUUSIKOT

I VIULU

Lasse Joamets,
I konserttimestari
Mikko Sorri,
I konserttimestari
Maksym Filatov, äj *
Nadya Pugacheva, väj *
Johanna Korhonen
Tiina Kortelainen
Oksana Kumpulainen
Virva Pietilä
Anna Szilágyi *

II VIULU

Maija Wesslund, äj *
Heidi Ilmolahti, väj *
Sari Karppinen
Marjukka Lahes
Aino Liikanen *
Ewa Pawlowska *
Toni Tuovinen
Anita Virkkala

ALTOVIULU

Johanna Tuikka, äj
Susanna Nietula, väj
Matti Mietola *
Helinä Nissi
Anna-Maija Rousselle
Jari Välimäki

SELLO

Arto Alikoski, soolosoellessi
Greta Ernesaks, äj *
Juhana Ritakorpi, väj
Anna Liukkonen
Janne Varis
Harri Österman

KONTRABASSO

Antoine Greuzard, äj
Anne Seppänen, väj
Fanni Hoppari
Juha Nääppä

HUILU

Emma Tessier, äj *
Marjaana Rantakeisu, väj *
Carlotta Petri *

OBOE

Matti Kettunen, äj
Paula Nurila, väj
Antti Turtiainen

KLARINETTI

Markku Korhonen, äj
Michał Konopiński, väj
Kenneth Sjöwall

FAGOTTI

Eri Ikeda, äj
Ann-Louise Wägar, väj
Lorenzo Leone

KÄYRÄTORVI

Lauri Vasala, äj
Matias Nässi, väj
Jonathan Nikkinen *
Pasi Salminen
Jukka Yletyinen

TRUMPETTI

Jukka-Pekka Peltoniemi, äj *
Inka Pärssinen, väj *
Gabriel Kote *
Katja Lasser *

PASUUNA

Erkki Hirsimäki, äj
Jukka Myllys, väj
Wen Hong Low

TUUBA

Ari-Pekka Kujala, äj *

PATARUMMUT

Alejandro Martín Agustín, äj

LYÖMÄSOITTIMET

Petri Hänninen, äj *
Nathan Archer *
Mads Büchert *
Atte Karhinen *

HARPPU

Katri Tikka, äj *

äj = äänenjohtaja väj = varaäänentohtaja * = tilapäinen kiinnitys

OULU SINFONIA

Oulu Sinfonia on maamme pohjoisin sinfoniaorkesteri. Konsertoimme viikoittain Oulun musiikkikeskuksen Madetojan salissa. Orkesteri aloitti toimintansa vuonna 1937, sai oikeuden käyttää kaupunginorkesterin nimeä vuonna 1954 ja kunnallistettiin vuonna 1961. Nykyinen nimi otettiin käyttöön vuonna 2005.

Kausikonsertit ovat orkesterin vahva perusta. Lisäksi ohjelmiston täydentävät erilaiset konserttisisällöt kuten ooppera, elokuvakonsertit, etno- ja jazzmusiikki ja muut viihdekonsertit. Myös lapsille ja nuorille on säännöllistä tarjontaa. Viime vuosina syyskausi on alkanut jalkautumiskonserteilla hoitolaitoksiin ja kouluihin koko Oulun alueella.

Orkesteri on tehnyt useita levytyksiä, mm. Leevi Madetojan koko orkesterituotannon ja Okon Fuoko -balettipantomii-min kokonaislevytyksen. Näiden jälkeen on ilmestynyt Mozartin aarioiden ja alkusoittojen levy, solistina Helena Juntunen. Orkesteri on levyttänyt nimikko-

säveltäjänä vuosina 1997–2009 olleen Olli Kortekankaan oopperan Messenius ja Lucia. Keväällä 2013 ilmestyi Kimmo Hakolan ja Toshio Hosokawan kitara-konsertot sisältävä levy, solistina Timo Korhonen, kapellimestarina Santtu-Matias Rouvali. Lokakuussa 2016 Ondine julkaisi Klamin ja Englundin viulukonsertot sisältävän levytyksen, jonka Oulu Sinfonia teki viulutaiteilija Benjamin Schmidin ja ylikapellimestari Johannes Gustavssonin kanssa.

Orkesterin kapellimestareita ja kehittäjiä ovat viime vuosikymmeninä olleet Urpo Pesonen, Paavo Rautio, Onni Kelo, Rauno Rännäli, Ari Angervo, Peeter Lilje, Arvo Volmer, Dmitri Slobodeniouk ja Anna-Maria Helsing. Päävierailijoina ovat toimineet John Storgårds, Susanna Mälkki ja Jaakko Kuusisto. Syksyllä 2013 ylikapellimestarikautensa aloittaneen Johannes Gustavssonin kausi päättyi keväeseen 2021. Tammikuussa 2022 orkesterin uutena ylikapellimestarina aloitti Rumon Gamba ja taiteellisena partnerina Jaakko Kuusisto. ♡

ORKESTERIN KANNATUSYHDISTYS PULSSI RY

Orkesterin Pulssi ry (perustettu vuonna 1994) tukee Oulu Sinfonian muusikoita vapaa-ajan toiminnassa ja monissa orkesterin työhön liittyvissä asioissa, järjestää jäsenille musiikki- ja kulttuurimatkoja sekä tukee kamarikonsertteja. Yhdistyksen varat kertyvät jäsenmaksuista ja tuotemyynnistä.

Liity Pulssin jäseneksi! Lisätietoa ja liittymislinkki www.orkesterinpulssi.fi. Pulssin löydät myös Facebookista, [facebook.com/orkesterinpulssi](https://www.facebook.com/orkesterinpulssi).

OULU SINFONIA

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 1–3,
PL 4, 90015 OULUN KAUPUNKI

oulusinfonia.fi

Lippujen myynti:

MADETOJAN SALIN LIPPUKAUPPA

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 1–3, Oulu
Puh. 050 594 9704
Avoinna Oulu Sinfonian konserttipäivisin
klo 11–19.30.

TICKETMASTER

Puhelinpalvelu: 0600 10 800
(1,98 €/min. + pvm).
Avoinna arkisin klo 8–17.

Verkkokauppa: www.ticketmaster.fi
(ei kausikortit eikä minisarjat):

*Ticketmasterilla on ympäri Suomen
yli 80 lippukauppaa, joista voit ostaa
lippuja sekä noutaa varauksesi.*